

**LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS
ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS
SPRENDIMAS**

2023 m. kovo 3 d. Nr. 21RE3- 35(AG3-20/25-2023)

Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Lino Dagio (pranešėjas), Vaidos Paurienės ir Svetlanos Sinkevičienės,

dalyvaujant posėdžio sekretorei Ingridai Mačiulienei,

pareiškėjui *S. G. (duomenys neskelbtini)*,

Pakruojo rajono savivaldybės atstovei *J. K. (duomenys neskelbtini)*,

Komisijos posėdyje išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo *S. G. (duomenys neskelbtini)* skundą atsakovėms Pakruojo rajono savivaldybės administracijai ir Pakruojo rajono savivaldybės tarybai dėl žemės mokesčio lengvatų taikymo,

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas S. G. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Pareiškėjas) Komisijos 2023 m. vasario 8 d. skundu (toliau – ir skundas) prašo panaikinti Pakruojo rajono savivaldybės mero 2023 m. sausio 27 d. sprendimą Nr. 417(11.23E) „Dėl prašymo atleisti nuo žemės mokesčio“ (toliau – ir Raštas) ir įpareigoti Pakruojo rajono savivaldybės tarybą priimti sprendimą dėl 2023 m. sausio 17 d. Pareiškėjo prašymo (toliau – Prašymas).

Skunde pažymima, kad Prašymu Pareiškėjas prašė Pakruojo rajono savivaldybės tarybos (toliau – ir Savivaldybės taryba) atleisti jį nuo žemės mokesčio už 2020 metus dėl žemės sklypo Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – ir Sklypas Nr. 1), kuriam buvo apskaičiuota žemės mokesčio suma 118,41 Eur, ir už žemės sklypą Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – ir Sklypas Nr.2), kuriam buvo apskaičiuota 116,03 Eur suma, bei atitinkamai atleisti nuo žemės mokesčio už tuos pačius sklypus 2021 metais - dėl Sklypo Nr. 1 (132,34 Eur) ir Sklypo Nr. 2 (129,68 Eur). Prie Prašymo buvo pridėti žemės mokesčio deklaracijų duomenys už 2020 metus ir 2021 metus, o taip pat neįgaliojo pažymėjimo kopija.

Pasak Pareiškėjo, jis yra neįgalus, todėl neturi galimybės užsidirbti lėšų oriam pragyvenimui, todėl mano, kad tai yra pagrindas Savivaldybės tarybai atleisti jį nuo žemės mokesčio.

Remdamasis Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – ir MAĮ) 68 straipsnio 1 dalimi, Pareiškėjas nurodo, kad mokesčių administratorius gali perskaičiuoti mokesčius ne daugiau kaip už einamuosius ir trejus praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus atgal nuo tų metų, kuriais pradedama mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti, sausio 1 dienos. Be to, pažymi, kad Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo (toliau – ir ŽMĮ) 8 straipsnio 3 dalyje, yra nurodyta, jog savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita sumažinti mokesčių arba visai nuo jo atleisti.

Nesutikdamas su Pakruojo rajono savivaldybės mero Raštu, Pareiškėjas pažymi, kad sprendimą dėl atleidimo nuo žemės mokesčio gali priimti Savivaldybės taryba, kuriai ir buvo skirtas Prašymas, todėl teigia, kad šiuo atveju sprendimas netenkinti jo Prašymo buvo priimtas nekompetentingos institucijos.

Be to, teigia, kad skundžiamame Rašte nurodyta argumentacija, kad mokesčių lengvatos neteikiamos, jei asmenys turi išsiskolinimų valstybei ar savivaldybės biudžetui už praėjusius mokesčius laikotarpiu, raginimas atsiskaityti su valstybės ir/ar savivaldybių biudžetais už

praėjusius mokesťinius laikotarpius ir pateikti prašymą suteikti lengvatą vadovaujantis tvarkos aprašu už einamąjį mokesťinį laikotarpį – prieštarauja MAĮ 68 straipsnio 1 daliai, ŽMĮ 8 straipsnio 8 straipsnio 3 daliai, Lietuvos Respublikos Konstitucijos preambulėje įtvirtintam teisinės valstybės principui.

Pakruojo rajono savivaldybės administracijos ir Pakruojo rajono savivaldybės tarybos (toliau kartu – Atsakovės arba Pakruojo rajono savivaldybė) atstovė atsiliepimu (b. l. 14-16) nesutinka su Pareiškėjo skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime pažymima, kad ŽMĮ 8 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita sumažinti mokesťį arba visai nuo jo atleisti, o Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – ir VSI) 16 straipsnio 2 dalies 18 punkte reglamentuota paprastoji savivaldybės tarybos kompetencija – sprendimų teikti mokesčių, rinkliavų ir kitas įstatymų nustatytas lengvatas savivaldybės biudžeto sąskaita, sprendimų dėl sumokėtų mokesčių, rinkliavų (ar jų dalies) kompensavimo tvarkos nustatymo ir šių kompensacijų teikimo savivaldybės biudžeto sąskaita priėmimas. Pakruojo rajono savivaldybės taryba 2021 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. T-144 „Dėl nekilnojamojo turto, žemės ir valstybinės žemės nuomos mokesčių lengvatų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtino Nekilnojamojo turto, žemės ir valstybinės žemės nuomos mokesčių lengvatų teikimo tvarkos aprašą (toliau – ir Tvarkos aprašas), kuris nustato nekilnojamojo turto, žemės ir valstybinės žemės nuomos mokesčių lengvatų teikimo pagal mokesčių mokėtojų prašymus tvarką Pakruojo rajono savivaldybėje. Tvarkos aprašo 6 punkte nustatyta, kokie gali būti prašymų dėl mokesčių lengvatų teikimo motyvai (6.1–6.3 papunkčiai). Tvarkos aprašo 9 punkte nustatyta, kokiais atvejais mokesčių lengvatos neteikiamos, tarp jų – asmenims turintiems įsiskolinimų valstybės ar savivaldybės biudžetui už praėjusius mokesťinius laikotarpius.

Tvarkos aprašo III skyriuje reglamentuojamas prašymų pateikimas ir svarstymas. Šiame skyriuje nurodyta, kad asmenys prašantys suteikti mokesčio lengvatą, turi pateikti Savivaldybės administracijai prašymą ir šį prašymą pagrindžiančius dokumentus. Šiame skyriuje taip pat nustatyta, kad prašymus dėl lengvatų teikimo nagrinėja ir Savivaldybės tarybos sprendimo projektus dėl mokesčių lengvatų teikimo rengia Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Finansų skyrius. Savivaldybės tarybos sprendimų projektų rengimą pareigą Pakruojo rajono savivaldybės administracijai taip pat nustato Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. T-55 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“ patvirtinto Pakruojo rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento 221 punktas, kuris nurodo, kad sprendimų projektus tarybai rengia administracija, komitetai, komisijos, tarybos nariai, tarybos narių frakcijos ir grupės, savivaldybės kontrolierius.

Atsiliepime taip pat pažymima, kad savivaldybės taryba, turi vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, kuriai vadovauja savivaldybės tarybos narys – savivaldybės meras (VSI 3 straipsnis). Meras yra savivaldybės vadovas, vykdamas šiame ir kituose įstatymuose nustatytus įgaliojimus. Todėl Pakruojo rajono savivaldybės meras, neviršydamas savo įgaliojimų, pateikė Pareiškėjui skundžiamą Raštą.

Atkreipiamas dėmesys, kad pagal Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gegužės 27 d. sprendimu Nr. T-152 „Dėl žemės nuomos mokesčio už valstybinę žemę tarifų ir lengvatų nustatymo 2021 metams“ patvirtintus valstybinės žemės nuomos ne aukciono būdu mokesčio tarifus, asmenims, kuriems nustatytas 0-40 procentų darbingumo lygis, senatvės pensininkams ir nepilnamečiams vaikams, kai minėtų asmenų šeimose apmokestinamojo laikotarpio pradžioje nėra darbingų asmenų (išskyrus mokinius ir aukštųjų mokyklų studentus, studijuojančius pagal dienes, nuolatinės ar iššestines studijų formų programas) nustatytas kitoks valstybinės žemės, išnuomos ne aukciono būdu, neapmokestinamos žemės sklypų dydis. Iš pateikto Neįgaliojo pažymėjimo Nr. 1477930 kopijos matyti, kad Pareiškėjui nustatytas 45 procentų darbingumo lygis. Tai, pasak atstovės, reiškia, kad Pareiškėjas žemės nuomos mokesťį privalo mokėti pagal Pakruojo rajono savivaldybės tarybos nustatytus valstybinės žemės, išnuomos ne aukciono būdu, nuomos mokesčio tarifus, netaikant mokesčių lengvatų.

Pažymėtina, kad 2023 m. sausio 27 d. raštas Nr. S-417 „Dėl prašymo atleisti nuo žemės mokesčio“ yra informacinio pobūdžio ir Pareiškėjui nesukelia jokių teisinių pasekmių, todėl pagal cituojamą Lietuvos teismų praktiką jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektas.

Skundas tenkintinas iš dalies.

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo, iš esmės, dėl Pakruojo rajono savivaldybės administracijos (toliau – ir Atsakovė arba Administracija) veiksmų, narinėjant Pareiškėjo Prašymą dėl žemės mokesčio lengvatų suteikimo, ir, atitinkamai, dėl Pakruojo rajono savivaldybės mero 2023 m. sausio 27 d. rašto Nr. 417(11.23E) „Dėl prašymo atleisti nuo žemės mokesčio“ (minėta, toliau – ir Raštas), kuriuo Pareiškėjui buvo pranešta apie jo Prašymo nagrinėjimą, teisėtumo.

Nors ginčo šalys šioje byloje nepateikė Pareiškėjo Prašymo nuorašo (kopijos), tačiau šioje byloje ginčo nėra ir iš byloje surinktų duomenų (skundo, atsiliepimo, Rašto) galima spręsti, jog Pareiškėjas 2023 m. sausio 20 d. Pakruojo rajono savivaldybei pateikė Prašymą (2023 m. sausio 17 d.), prašydamas atleisti jį nuo žemės mokesčio už 2020 metus dėl žemės sklypo Nr. (*duomenys neskelbtini*) (minėta, toliau – ir Sklypas Nr. 1), kuriam apskaičiuota žemės mokesčio suma 118,41 Eur, ir dėl žemės sklypo Nr. (*duomenys neskelbtini*) (minėta, toliau – ir Sklypas Nr. 2), kuriam apskaičiuota 116,03 Eur suma, bei atleisti nuo žemės mokesčio už Sklypą Nr. 1 ir Sklypą Nr. 2 (toliau kartu – ir Sklypai) už 2021 metus – atitinkamai nuo 132,34 Eur ir 129,68 Eur mokesčio mokėjimo.

Skundžiamu Raštu Pareiškėjui buvo pranešta, kad Pakruojo rajono savivaldybė išnagrinėjo jo Prašymą atleisti nuo žemės mokesčio už 2020–2021 metus. Rašte paminėta, kad žemės mokesčio lengvatų teikimo tvarka Pakruojo rajono savivaldybėje ir prašymų dėl lengvatų teikimo formos yra nustatytos Nekilnojamojo turto, žemės ir valstybinės žemės nuomos mokesčių lengvatų teikimo tvarkos apraše, patvirtintame Pakruojo rajono savivaldybės taryba 2021 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. T-144 „Dėl nekilnojamojo turto, žemės ir valstybinės žemės nuomos mokesčių lengvatų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (minėta, toliau – ir Tvarkos aprašas). Taip pat Raštu buvo prašoma Pareiškėjo atsiskaityti su valstybės ir (ar) savivaldybės biudžetais už praėjusius mokesčius laikotarpius ir, vadovaujantis Tvarkos aprašu, pateikti prašymą suteikti lengvatą už einamąjį mokesčių laikotarpį.

Taigi, šios bylos ginčo dalyką iš esmės sudaro tai, ar viešojo administravimo subjektas pagal teisės aktais nustatytą kompetenciją išnagrinėjo Pareiškėjo Prašymą ir (ar) buvo priimtas administracinis sprendimas dėl Prašyme nurodyto klausimo.

Pirmiausia nagrinėjamo ginčo kontekste pažymėtina, kad VSI 4 straipsnio 6 punktas įtvirtina savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principą, reiškiantį, kad savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ; galiojanti redakcija aktuali nuo 2023 m. sausio 1 d.) sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms – nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; ūkio subjektų veiklos priežiūros pagrindines nuostatas; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje (1 straipsnis). VAĮ 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad administracinius sprendimus priimti turi teisę tik viešojo administravimo subjektai, turintys šio įstatymo nustatyta tvarka jiems suteiktus įgaliojimus, o to paties straipsnio 5 dalis detalizuoja, kad administracinis sprendimas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, taip pat ir motyvuotas.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT), formuojantis teisės taikymo praktiką, ne kartą yra išaiškines, kad VAĮ 8 straipsnio (aktualus dabar galiojančio VAĮ 10 straipsnis) nuostatos reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės

aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2016 m. rugsėjo 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A4237-624/2016 ir kt.). Vertinant administracinio sprendimo teisėtumą VAĮ 8 straipsnio (aktualus dabar galiojančio VAĮ 10 straipsnis) taikymo aspektu, atsižvelgiama ir į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialinės teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose (LVAT 2010 m. rugsėjo 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A438-774/2010, 2012 m. rugpjūčio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A438-1744/2012).

Nagrinėjama atvejui aktualūs teisės aktai yra Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymas (minėta, toliau ir – ŽMĮ, aktuali redakcija nuo 2022 m. liepos 1 d.), Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas (minėta, toliau – ir VSĮ; suvestinė redakcija nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. kovo 31 d.), Nekilnojamojo turto, žemės ir valstybinės žemės nuomos mokesčių lengvatų teikimo tvarkos aprašas (minėta, toliau – ir Tvarkos aprašas) bei VAĮ.

Taigi, VSĮ 16 straipsnio 2 dalies 18 punkte reglamentuota išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija – sprendimų teikti mokesčių, rinkliavų ir kitas įstatymų nustatytas lengvatas savivaldybės biudžeto sąskaita, sprendimų dėl sumokėtų mokesčių, rinkliavų (ar jų dalies) kompensavimo tvarkos nustatymo ir šių kompensacijų teikimo savivaldybės biudžeto sąskaita priėmimas, subsidijų ir kompensacijų skyrimo naujas darbo vietas steigiančioms visų teisinių formų įmonėms tvarkos nustatymas atitinkamai keičiant savivaldybės biudžetą tais atvejais, kai lėšų tam nebuvo numatyta. Atitinkamai ŽMĮ 8 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad savivaldybių tarybos turi teisę savo biudžeto sąskaita sumažinti žemės mokesčių arba visai nuo jo atleisti. Tokios lengvatos taikomos atitinkamuose savivaldybių tarybų sprendimuose nustatyta tvarka (ŽMĮ 8 straipsnio 5 dalis).

Jau minėtas, kad Tvarkos aprašas nustato nekilnojamojo turto, žemės ir valstybinės žemės nuomos mokesčių (toliau – mokesčiai) lengvatų teikimo pagal mokesčių mokėtojų prašymus tvarką Pakruojo rajono savivaldybėje (1 punktas). Būtent Pakruojo rajono savivaldybės taryba turi teisę priimti sprendimus savivaldybės biudžeto sąskaita teikti šių mokesčių lengvatas, tarp jų sumažinti žemės mokesčių arba visai nuo jo atleisti (Tvarkos aprašo 4.2 papunktis).

Tvarkos aprašo III skyrius reglamentuoja prašymų dėl mokesčių lengvatų suteikimo teikimo, nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo procesą. Asmenys, prašantys suteikti žemės mokesčio lengvatą, pateikia Administracijai motyvuotą prašymą pagal Tvarkos aprašo 2 priedą. Kartu su tokiu prašymu asmenys Administracijai turi pateikti ir atitinkamus dokumentus: asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją arba juridinio asmens registracijos pažymėjimo kopiją; Valstybės įmonės Registrų centro pažymėjimo kopiją apie įregistruotą nekilnojamojį turtą, žemės ar valstybinės žemės sklypą (priklausomai nuo to, kokio mokesčio lengvatos prašoma); nekilnojamojo turto, žemės ar valstybinės žemės nuomos mokesčio deklaracijos kopiją (priklausomai nuo to, kokio mokesčio lengvatos prašoma); pažymą apie atsiskaitymus su Valstybine mokesčių inspekcija, o juridinis asmuo ir su Valstybinio socialinio draudimo fondu (pažymos turi būti išduotos ne anksčiau kaip likus 30 dienų iki prašymo pateikimo datos); prašymo teikimo motyvą patvirtinančius dokumentus (informaciją dėl patirtų nuostolių, informaciją apie veiklą, turinčią teigiamą poveikį savivaldybei); kitus prašymo pagrįstumą patvirtinančius dokumentus (Tvarkos aprašo 12, 14 punktai). Tvarkos aprašo 15 punkte nustatyta, kad prašymus dėl lengvatų teikimo nagrinėja ir Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimo projektus dėl mokesčių lengvatų suteikimo rengia Administracijos Finansų skyrius. Jeigu nagrinėjant prašymą nustatoma, kad trūksta prašymui nagrinėti reikalingų duomenų ir/ar pateikti ne visi pagal Tvarkos aprašą reikalingi dokumentai, Administracijos Finansų skyrius kreipiasi į asmenį dėl prašymo patikslinimo ir/ar papildomų dokumentų pateikimo. Kartu Tvarkos apraše nustatyta, kad tik Pakruojo rajono savivaldybės taryba priima sprendimą dėl mokesčių lengvatų suteikimo ar nesuteikimo (17 punktas).

Šiuo atveju būtina aptarti ir Tvarkos aprašo 2 priede įtvirtintą prašymo dėl žemės mokesčio lengvatos suteikimo formą (toliau – ir Prašymo forma). Iš Prašymo formos matyti, kad joje asmuo turi nurodyti motyvus dėl žemės mokesčio lengvatos teikimo, žemės sklypo adresą, unikalų numerį, plotą, laikotarpį už kurį prašoma suteikti lengvatą ir prašomos suteikti lengvatos dydį. Pagal Tvarkos

aprašo 6 punktą prašymų dėl žemės mokesčio lengvatos suteikimo motyvai gali būti: nenumatytos, nepalankiai susiklosčiusios gyvenimo sąlygos ir ekonominės veiklos aplinkybės; vykdoma veikla turi teigiamą poveikį Pakruojo rajono savivaldybės ekonominiam, socialiniam ir kultūriniam gyvenimui; susiklosčiusi nepalanki epideminė COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) situacija Pakruojo rajone.

Iš aptarto reglamentavimo matyti, kad Pareiškėjo Prašymą turėjo nagrinėti Administracijos Finansų skyrius, parengti atitinkamą sprendimo dėl lengvatos suteikimo projektą ir teikti jį Pakruojo rajono savivaldybės tarybai, kuri priimtų galutinį sprendimą dėl lengvatos teikimo/neteikimo. Tuo atveju, jei asmens prašymas dėl žemės mokesčio lengvatos suteikimo neatitinka formos ir turiniui keliamų reikalavimų, arba jei nepateikti visi prašymui nagrinėti reikalingi dokumentai Administracijos Finansų skyrius turi kreiptis į asmenį dėl prašymo patikslinimo ir/ar papildomų dokumentų pateikimo. Taigi, pagal Tvarkos aprašo nuostatas Administracijos Finansų skyriaus, nagrinėdamas prašymus, kompetentingas spręsti, ar asmenų prašymai ir/ar su jais pateikti dokumentai atitinka/neatitinka Tvarkos apraše nustatytus reikalavimus, ir/ar reikalinga tikslinti prašymą, ar kreiptis į asmenį dėl prašymo patikslinimo ir/ar reikiamų dokumentų pateikimo, bet Administracija neįgalota nuspręsti dėl lengvatos teikimo ar neteikimo.

Šiuo atveju, nors skundžiamame Rašte ir nurodyta, kad Pakruojo rajono savivaldybė išnagrinėjo Pareiškėjo Prašymą atleisti nuo žemės mokesčio už 2020–2021 metus, tačiau visiškai neaišku, koku teisiniu ir faktiniu pagrindu, kokį sprendimą ir koks viešojo administravimo subjektas dėl Pareiškėjo Prašymo priėmė. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad skundžiamame rašte nėra konstatuojama Pareiškėjo Prašymo neatitiktis teisės aktų reikalavimams, nenurodoma, kokių dokumentų trūksta Prašymui išnagrinėti ir/ar sprendimo dėl žemės mokesčio lengvatos suteikimo projektui parengti, kodėl Pareiškėjo Prašymas dėl žemės mokesčio lengvatos suteikimo neperduotas svarstyti ir sprendimui priimti Pakruojo rajono savivaldybės tarybai. Kita vertus, iš skundžiamo Rašto matyti, kad Pareiškėjui siūloma atsiskaitysis su valstybės ir/ar savivaldybės biudžetais ir pateikti kitą prašymą pagal Tvarkos aprašo nuostatas, kas Pareiškėjui leido suvokti, kad jo ankstesnis Prašymas toliau nebus nagrinėjamas ir nebus perduotas Pakruojo rajono savivaldybės tarybai sprendimui dėl jo priimti.

Atsakant į atsiliepiamo argumentus dėl sąlygų, kurioms esant mokesčių lengvatos neteikiamos (Tvarkos aprašo 9 punktas), pažymėtina, kad šių sąlygų taikymas konkrečiu atveju, kaip ir prašymų dėl žemės mokesčio lengvatos suteikimo motyvų pagrįstumo vertinimas, yra Pakruojo rajono savivaldybės tarybos kompetencijos klausimai, nes būtent ši institucija nustatyta tvarka priima sprendimus dėl žemės mokesčio lengvatų teikimo ar neteikimo. Komisijos posėdyje Atsakovių atstovė pripažino, kad faktinis asmens įsiskolinimas valstybės ir/ar savivaldybės biudžetui (Tvarkos aprašo 9.1 papunktis) savaime nėra kliūtis Administracijos Finansų skyriui nagrinėti asmens prašymą dėl žemės mokesčio lengvatos suteikimo, parengti sprendimo projektą dėl mokesčių lengvatų suteikimo ir teikti jį Pakruojo rajono savivaldybės tarybai galutiniam sprendimui priimti.

Šiuo atveju Komisija negali plačiau pasisakyti apie Pareiškėjo skolos valstybės ir/ar savivaldybės biudžetui susidarymą, nes ginčo šalys nepateikė jokių ši faktą pagrindžiančių dokumentų. Nepaisant to, viešojo administravimo subjektas, sprendžiantis dėl Pareiškėjo Prašymo, Komisijos nuomone, turėtų nustatyti ir atsižvelgti į aplinkybes, lėmusias asmens skolos biudžetui susidarymą ir tai, ar įsiskolinimas biudžetui ir mokestis, kuriam prašoma taikyti lengvatą, nėra tas pats dalykas. Antai, Pareiškėjas Komisijos posėdyje nurodė, kad žemės mokesčio už Sklypus 2020 ir 2021 metais nesumokėjo ir dėl lengvatos žemės mokesčiui taikymo anksčiau nesikreipė, nes sirgo COVID-19 liga, gydėsi nuo koronaviruso infekcijos, po ko tapo neįgalus ir jam buvo nustatytas neįgalumo lygis. Tačiau, pasak Pareiškėjo, šių aplinkybių viešojo administravimo subjektas nesiaiškino, tokius faktus patvirtinančių dokumentų pateikti neprašė.

Komisija iš esmės sutinka su atsiliepiamo deklaruojamu teiginiu, kad Pakruojo rajono savivaldybės mero 2023 m. sausio 27 d. raštas Nr. S-417 „Dėl prašymo atleisti nuo žemės mokesčio“ teisinių pasekmių Pareiškėjui nesukelia. Tačiau šis skundžiamas Raštas yra aiškiai susijęs su įstatymų saugomais Pareiškėjo interesais – kad jo Prašymą pagal nustatytą kompetenciją išnagrinėtų viešojo

administravimo subjektas ir dėl Prašymo būtų priimtas atitinkamas sprendimas teisės aktų nustatyta tvarka. Teisėtų interesų gynimas šiuo atveju ir sudaro ginčo nagrinėjimo dalyką Komisijoje.

Komisija, atsižvelgdama į tai, kas paminėta, konstatuoja, kad Administracija, nesant teisinio ir faktinio pagrįstumo, pagal teisės aktų reikalavimus neišnaginėjo Pareiškėjo Prašymo, t. y. visa apimtimi neįgyvendino specialiais teisės aktais nustatytos kompetencijos. Skundžiamas Raštas, kuriuo faktiškai informuotas Pareiškėjas, kad jo Prašymas toliau nebus nagrinėjamas ir sprendimas dėl prašomų lengvatų suteikimo nebus priimamas, neatitinka teisinio reglamentavimo, todėl laikytinas neteisėtu ir negali būti paliktas galioti. Kadangi byloje sutrinkti įrodymai patvirtina, kad joks sprendimas kompetentingos institucijos pagal VAĮ 10 straipsnio reikalavimus dėl Pareiškėjo Prašymo nebuvo priimtas, Komisija sprendžia, kad yra pagrindas naikinti skundžiamą Raštą ir įpareigoti pagal kompetenciją Administraciją Pareiškėjo Prašymą dėl žemės mokesčio lengvatos suteikimo išnagrinėti iš naujo. Nagrinėjant Prašymą iš naujo, neatsiejama Administracijos pareiga, yra užtikrinti, kad atitinkamą administracinį sprendimą dėl Pareiškėjo Prašymo priimtų viešojo administravimo subjektas, turintis tam teisės aktais suteiktus įgaliojimus.

Kitas Pareiškėjo reikalavimas – įpareigoti Pakruojo rajono savivaldybės tarybą priimti dėl Pareiškėjo Prašymo sprendimą, konkrečiu atveju negali būti tenkinamas, nes byloje nenustatytas minėto viešojo administravimo subjekto neveikimo faktas. Byloje surinkti įrodymai nepatvirtina, kad Pakruojo rajono savivaldybės taryba apskritai būtų nagrinėjusi Pareiškėjo Prašymą ir nepriėmusi dėl jo administracinio sprendimo. Priešingai – šioje byloje nustatyta, kad Administracija pažeidė teisės aktų reikalavimus ir netinkamai išnaginėjo Pareiškėjo Prašymą.

Taip pat paminėtina, kad LVAT savo jurisprudencijoje ne sykį yra konstatavęs, jog administracinis teismas (taip pat ir Komisija), nagrinėdamas skundus dėl individualių administracinių aktų teisėtumo, vykdo viešojo administravimo subjektų kontrolę (angl. *a review*), t. y. teismas kontrolės modelio byloje vykdo objektyvios teisinės tvarkos apsaugos funkcijas. Teismas yra nurodęs ir tai, kad materialinės teisės normas taiko ne teismas, o viešojo administravimo subjektas, kuris sprendžia klausimą dėl administracinio sprendimo priėmimo, o administracinis teismas tik sprendžia klausimą, ar viešojo administravimo subjektas teisingai taikė materialinės teisės normas (pvz. LVAT 2013 m. gruodžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-1902/2013). Tai reiškia, kad Komisija negali priimti sprendimo vietoje viešojo administravimo subjekto, kuriam tokia kompetencija nustatyta teisės aktais, ar įsakmiai nurodyti, kokį sprendimą viešojo administravimo subjektas turi priimti. Vadinas, net ir tenkinant skundą, Komisija savo sprendimu negali įpareigoti Atsakovių priimti konkretų sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1–3 punktais, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo (*duomenys neskelbtini*) skundą tenkinti iš dalies: Pakruojo rajono savivaldybės mero 2023 m. sausio 27 d. raštą Nr. 417(11.23E) „Dėl prašymo atleisti nuo žemės mokesčio“ panaikinti ir įpareigoti Pakruojo rajono savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti (*duomenys neskelbtini*) 2023 m. sausio 20 d. gautą prašymą dėl žemės mokesčio lengvatos suteikimo. Kitoje dalyje skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skųsti Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos nariai

Linas Dagys

Vaida Paurienė

Svetlana Sinkevičienė